

LIETUVOS RESPUBLIKOS
MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO NR. XI-242 9, 59, 74, 76, 77, 82 IR 83 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO IR ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. I-1489 11 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ
AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 9, 59, 74, 76, 77, 82 ir 83 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas Nr. 1) ir Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas Nr. 2), (toliau kartu – Įstatymų projektai) – parengti, atsizvelgiant į Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą, kurios viena iš iniciatyvų yra aukštųjų mokyklų finansavimo susiejimas su jų veiklos kokybės rodikliais ir slenkstinių reikalavimų stojantiejiems į valstybės finansuojamas ir nefinansuojamas studijų vietas suvienodinimas, taip pat įgyvendinant Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 1.7.1 papunktyje nurodytą veiksmą, pagal kurį be kita ko numatyta išgryninti mokslo ir studijų institucijų finansavimo modelį, stojančiųjų priėmimo procesą, suvienodinti minimalius stojimo reikalavimus mokantiems už mokslą ir valstybės finansuojamiems studentams. Įgyvendinant šias iniciatyvas, numatyta siekti, kad iki 20 proc. studijoms skiriamų lėšų būtų tiesiogiai susietos su veiklos rezultatais. Siekiant studijų finansavimo efektyvumo, numatyta aukštųjų mokyklų studijų veiklos finansavimą susieti su absolventų kompetencijų lygiu ir įsidarbinimo rodikliais. Siekiant, kad į aukštąsias mokyklas būtų priimti pasirengę studijuoti abiturientai, numatyta suvienodinti slenkstinius reikalavimus stojantiejiems nepriklausomai nuo valstybės finansavimo, siejant šiuos reikalavimus su Švietimo įstatyme nurodomais brandos egzaminų įvertimų lygiais.

Įstatymų projektų tikslas – sukurti teises prielaidas pokyčiams, kurie įgalintų mokslo ir studijų pažangą, skatintų studijų kokybę, šalintų priėmimo į aukštąsias mokyklas sąlygų disparitijas.

Uždaviniai:

1) panaikinti diskriminacinę nuostatą, sudarančią galimybes stojantiems į valstybės nefinansuojamas studijų vietas pretenduoti lengvesnėmis sąlygomis studijuoti pagal pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programas, suvienodinant slenkstinius reikalavimus stojantiejiems siejant juos su Švietimo įstatyme nurodomais brandos egzaminų įvertinimų lygiais ir atsisakant mažiausio stojamojo konkursinio balo tokiu būdu mažinant perteklinius stojimo reikalavimus ir suteikiant pačioms aukštosioms mokykloms daugiau laisvės pasirinkti motyvuotus stojančiuosius;

2) įgalinti įgyvendinti strategines mokslo ir studijų sistemos pažangos priemones, pasitelkiant sutartis su valstybinėmis mokslo ir studijų institucijomis;

3) skatinti studijų kokybės augimą, numatant finansavimą už studijų veiklos pasiekimus;

4) numatyti galimybę švietimo, mokslo ir sporto ministrui planuoti valstybės finansuojamas studijų vietas pirmosios pakopos pedagoginėms studijoms ne tik pagal studijų programas, bet ir jų specializacijas, siekiant išvengti tam tikrų dalykų mokytojų perteklinio rengimo, nes pagal tų pačių studijų programų skirtingas specializacijas rengiami skirtingų dalykų mokytojai;

5) numatyti pagrįstus norminių studijų kainų patvirtinimo terminus.

Pažymėtina, kad į Įstatymo projektą Nr. 1 yra įtraukti pakeitimai, kurių įgyvendinimas galimas tik praėjus atitinkamam laikotarpiui po įstatymo nuostatų patvirtinimo (pvz. reikalavimai stojantiejiems arba finansavimas pagal studijų veiklos rezultatus gali būti skiriamas tik po studijų veiklos rezultatų įvertinimo, kurio kriterijai turi būti nustatyti iki prasidedant veiklos vertinimo laikotarpiui). Siekiant, kad Įstatymo projekte Nr. 1 siūlomos nuostatos būtų įgyvendintos iki 2024 m. pabaigos, o reikalavimai stojantiejiems įsigalioję nuo 2024 metų, dėl jų būtina apsispręsti dar 2021 metais. Kiti Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo pakeitimai būtų teikiami vėliau,

su akademinė bendruomene ir ekspertais išsamiai išdiskutavus būtinus mokslo ir studijų sistemos pokyčius.

2. Įstatymo projektų iniciatoriai ir rengėjai

Įstatymo projektų iniciatorė – Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija (toliau – Ministerija).

3. Kaip šiuo metu reguliuojami Įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo (toliau – Mokslo ir studijų įstatymas) 9 straipsnis reglamentuoja sutartis su valstybinėmis aukštosiomis mokyklomis, kuriose turėtų būti susitariama dėl aukštosios mokyklos strateginių veiklos prioritetų ir siekiamų rezultatų pagal nustatytus kriterijus.

Ši nuostata Įstatyme nustatyta 2016 m., patvirtinus naują Mokslo ir studijų įstatymo redakciją. Jos įsigaliojimas visa apimtimi buvo numatytas nuo 2018 m. rugsėjo 1 d., vėliau įsigaliojimo data nukelta į 2019 m. rugsėjo 1 d., galiojanti nuostata pasirašyti sutartis su aukštosiomis mokyklomis nėra imperatyvi. Mokslo ir studijų įstatymo 9 straipsnis niekada taip ir nebuvo įgyvendintas, t. y., sutartys su aukštosiomis mokyklomis nebuvo pasirašytos kadangi nebuvo sutarta dėl sutarčių objekto, turinio ir dermės su esama mokslo ir studijų finansavimo sistema.

Dabartinių Mokslo ir studijų įstatymo 9 straipsnio nuostatų įgyvendinimas ženkliai padidintų ne tik valstybės institucijų, bet ir aukštųjų mokyklų administracinę naštą, tačiau abejotina, ar įdėtos pastangos leistų pasiekti laukiamų rezultatų. Visa tai verčia ieškoti veiksmingesnių aukštojo mokslo politikos įgyvendinimo įrankių, sukuriančių tiesiogines paskatas siekti nustatytų valstybės strateginių tikslų.

Šiuo metu mokslo ir studijų institucijų veiklos rezultatai yra vertinami skiriant valstybės biudžeto lėšas moksliniams tyrimams, eksperimentinei plėtrai ir meno veiklai plėtoti. Studijų srityje yra finansuojamos tik studijų proceso išlaidos: apmokama studijų kaina valstybės finansuojamose studijų vietose, kuri apima dėstytojų, mokslo ir kitų su studijomis susijusių darbuotojų darbo užmokesčio, su studijomis susijusių prekių ir paslaugų ir studentų skatinimo išlaidas. Studijų finansavimas siejamas tik su kiekybiniais rodikliais (studentų skaičiumi ir studijų kaina), o finansavimo, skiriamo pagal kokybinius veiklos rodiklius, nėra, todėl mokslo ir studijų institucijos finansiškai nėra skatinamos siekti aukštesnės studijų kokybės.

Mokslo ir studijų įstatymo 59 straipsnyje nustatyti dveji reikalavimai stojantiesiems į pirmosios pakopos ir vientisąsias studijas: 1 dalyje nustatyta, kad pakanka būti išlaikius vieną valstybinį brandos egzaminą, kai tuo tarpu 6 dalyje nustatyta, kad į aukštųjų mokyklų pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų vietas gali pretenduoti tik asmenys, kurių mokymosi rezultatai yra ne žemesni, negu švietimo ir mokslo ministro patvirtinti minimalūs rodikliai, kurie nustatomi atsižvelgiant į būtiną asmenų pasirengimą studijuoti aukštojoje mokykloje. Šiuo metu tai yra trys valstybiniai brandos egzaminai: lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos ir trečias pasirenkamas bei metinių vertinimų vidurkis. Akivaizdu, kad toks reikalavimų skirtumas sudaro galimybes aukštosioms mokykloms priimti į valstybės nefinansuojamas studijų vietas ženkliai prasčiau pasirengusius studentus, o kadangi studijų finansavimas priklauso nuo priimtųjų studentų sumokėtos studijų kainos, aukštosios mokyklos suinteresuotos tokius studentus priimti.

Mokslo ir studijų įstatymo 77 straipsnio 4 dalyje numatyta galimybė planuojant specialistų poreikį švietimo, mokslo ir sporto ministrui tvirtinti preliminarus valstybės finansuojamų trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų vietų ir studijų stipendijų skaičiaus paskirstymą pagal studijų kryptis ir (arba) jų grupes (menų studijų – ir pagal studijų programas arba specializacijas, pedagogų rengimo – pagal studijų programas arba jų grupes). Dėl pirmosios pakopos pedagogų rengimo programų specifikos, kai tos pačios studijų programos skirtingose specializacijose rengiami skirtingų dalykų mokytojai, neleidžia tiksliai planuoti dalykų mokytojų poreikio, o aukštosios mokyklos, kurioms skiriama valstybės finansuojamų studijų vietų, ne visada priima stojančiuosius į trūkstamų dalykų specializacijas.

Mokslo ir studijų įstatymo 83 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad normines atitinkamais metais priimamų studentų studijų kainas kiekvienais metais iki sausio 15 dienos tvirtina švietimo ir mokslo ministras. Ši data reali, jei atitinkamais metais nekeičiama kainų apskaičiavimo tvarka, tačiau skiriant papildomų lėšų studijoms (pvz., didinant akademinio personalo darbo užmokestį ar

kitas studijų kainos dedamąsias), būtina atitinkamai pakeisti Vyriausybės patvirtintą norminių studijų kainų apskaičiavimo tvarką. Pakeitimų parengimas ir derinimas su universitetais, kolegijomis, studentais ir kitomis suinteresuotomis institucijomis užtrunka, todėl per pastaruosius 5 metus norminės studijų kainos net 3 kartus buvo patvirtintos vėliau, nei numato Mokslo ir studijų įstatymas. Pažymėtina, kad paankstinti šį procesą dažnai nėra galimybių, nes atitinkamų metų studijų kainų dydžiai tiesiogiai priklauso nuo tų metų valstybės biudžete šiam tikslui patvirtintų asignavimų, kurių apimtys paaiškėja tik metų pabaigoje patvirtinus valstybės biudžetą. Atsižvelgiant į tai, reikėtų patikslinti norminių studijų kainų patvirtinimo terminą.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Mokslo ir studijų įstatymo 9 straipsnyje siūloma atsisakyti neveikiančių nuostatų dėl sutarčių su valstybinėmis aukštosiomis mokyklomis ir numatyti galimybę su valstybinėmis mokslo ir studijų institucijomis sudaryti sutartis šių institucijų tinklui optimizuoti, infrastruktūrai tobulinti, mokslo (meno) ir studijų veiklai plėtoti, jos kokybei gerinti, aukštojo mokslo prieinamumui didinti, nacionaliniams ir tarptautiniams įsipareigojimams vykdyti, taip pat priemonėms, įgyvendinančioms Lietuvos Respublikos Vyriausybės tvirtinamame Nacionaliniame pažangos plane nustatytus strateginius tikslus ir pažangos uždavinius, jei šių priemonių įgyvendinimo tvarką reglamentuojantys teisės aktai nenustato kitaip. Šioms sutartims įgyvendinti valstybinėms mokslo ir studijų institucijoms būtų skiriama valstybės biudžeto lėšų iš valstybės institucijoms, kurios sudarytų sutartis, skirtų valstybės biudžeto asignavimų. Pritarus šiai nuostatai, atsirastų veiksmingas aukštojo mokslo politikos įgyvendinimo įrankis, kuris leistų įgyvendinti valstybės strategines pažangos priemones, susitariant dėl konkretaus tikslo, rezultatų ir tam būtinų išteklių. Manytina, kad siūlomos sutartys leistų žymiai efektyviau įgyvendinti tam tikrus strateginius tikslus, nei vien pastangos daryti mokslo ir studijų institucijoms poveikį, priimant specialius tam tikrą pokytį reglamentuojančius norminius teisės aktus (pvz., sutartys galėtų būti sudaromos konsoliduojant mokslo ir studijų institucijų tinklą, plėtojant infrastruktūrą, įgyvendinant kitus apibrėžtus tikslus). Tačiau pažymėtina, kad su valstybinėmis mokslo ir studijų institucijomis teisės aktų, reglamentuojančių sutarčių sudarymą, nustatyta tvarka galės būti sudaromos ir kitokios sutartys.

Mokslo ir studijų įstatymo 59 straipsnyje siūloma suvienodinti minimalius reikalavimus stojantiesiems į pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programas nepriklausomai nuo studijų finansavimo pobūdžio: stojantiesiems į koleginių studijų programas siūloma nustatyti reikalavimą būti išlaikius tris valstybinius brandos egzaminus: lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos ir trečią laisvai pasirenkamą paties stojančiojo, stojantiems į universitetinių studijų programas šių egzaminų įvertinimų vidurkis turėtų būti ne žemesnis nei pagrindinis vidurinio ugdymo programos baigimo lygis. Pasiekimų įvertinimo lygiai būtų nurodomi Švietimo įstatymo 11 straipsnyje (Įstatymo projektas Nr. 2).

Pažymėtina, kad šioms siūlomiems pokyčiams įgyvendinti ir pasiruošti numatytas trejų metų laikotarpis, tad mokiniai, esantys 10 klasėje spėtų atitinkamai pasirinkti individualius mokymosi planus vidurinio ugdymo programai.

Atkreipiame dėmesį, kad jau dabar Ministerija vykdo tokius projektus, skirtus mokymosi pasiekimams gerinti, kaip Kokybės krepšelio projektas, kai mokykloms skiriama lėšų matematikos ar kito dalyko mokymui gerinti mokykloje ar kitoms priemonėms. Mokykloms taip pat skiriamos papildomos lėšos mokymosi praradimams kompensuoti organizuojant konsultacijas, mokytojų dalykininkų asociacijos įtrauktos ir siūlo kvalifikacijos tobulinimą mokytojams dalykininkams ir mokiniams, besirengiantiems egzaminams.

Verta paminėti ir tokias ilgalaikio poveikio sisteminės priemonės bendrojo ugdymo sistemoje, kaip:

- Ugdymo turinio atnaujinimas, mokymosi turinio peržiūra, orientuojantis į kompetencijų ugdymą, atsisakant neaktualaus turinio, tam tikrų dalykų turinį papildant turinio elementais, kurių ankstesniais metais buvo atsisakyta (pvz. matematika); rengiant programas siekiama pagal galimybes susieti skirtingų dalykų turinį, kad apie tuos pačius reiškinius mokiniai gautų visapusišką ir gilesnį supratimą, pateikiami keturių pasiekimų lygių aprašai, juos iliustruojančios užduotys ir mokinių atlikčių pavyzdžiai.

- Kreipimasis į Vyriausybę dėl papildomų lėšų tam tikrų dalykų pamokų skaičiaus didinimui (matematika 9 klasėje, informatika 8 klasėje ir kt.)
- Atsisakymas vidurinio ugdymo pakopoje dalykų bendrojo kurso, orientuojantis į išplėstiniam kursui skirtą mokymosi laiką, taip pat rengiant dalykų gilinamuosius modulius.
- Atitinkamai projektuojama pasiekimų vertinimo kaita, nacionaliniai mokinių pasiekimų patikrinimai 4, 8 klasėse. Siūloma Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimą laikyti slenksčiu, pageidaujantiems mokytis pagal vidurinio ugdymo programą, neįveikusius minimalių reikalavimų, sudaryti sąlygas mokytis papildomus metus ir tada likvidavus trūkumus leisti mokytis pagal vidurinio ugdymo programą.
- Vidurinio ugdymo pasiekimų vertinimo transformavimas į nuoseklų rezultatų kaupimą per dvejus metus, sudarant sąlygas pasitikrinti pasiekimus 2-3 kartus ir įskaičiuojant tarpinius rezultatus į baigiamąjį balą.

Ministerija taip pat ketina parengti Socialinės dimensijos (aukštojo mokslo prieinamumo) planą, kuriame, bus numatytas visas paketas priemonių (alternatyvūs keliai į aukštojo mokslo studijas, socialinė ir akademinė parama žemo socialinio ekonominio statuso ir kitų nereprezentuojamų grupių asmenims, papildoma pagalba ruošiantis studijoms). 2021 metų rudenį prasidės viešosios konsultacijos, o 2022 metų II ketvirčio pabaigoje planą ketinama patvirtinti. Siūlomi Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimai, susiję su reikalavimais stojantiejiems, įsigalioję nuo 2024 metų sausio mėnesio, o praktiškai veikti pradėtų nuo 2024 metų priėmimo į aukštąsias mokyklas pradžios. Iki šio termino pradžios jau bus pradėtos taikyti Socialinės dimensijos plane numatytos priemonės. Verta pastebėti, kad pagrindinės išvardintos aukštojo mokslo prieinamumo priemonės įgauna savo aktualumą tik tokiose aukštojo mokslo sistemose, kuriose egzistuoja aiškūs išankstinio pasirengimo studijoms reikalavimai. Todėl šias priemones formuoti yra aktualiau ir paprasčiau turint aiškia, minimalių reikalavimų stojantiejiems, kartelę. Taip pat atkreipiame dėmesį, kad vienodų slenkstinių reikalavimų stojantiejiems abiturientams nustatymas neužkerta kelio alternatyviam patekimui į bakalauro studijas. Viena iš numatomų alternatyvų patekti į aukštojo mokslo studijų programas yra trumposios studijos, kurias baigę asmenys galėtų tęsti studijas kolegijose ir universitetuose. Ministerija numato parengti visus teisės aktus, leisiančius įgyvendinti trumpąsias studijas jau nuo 2022 metų.

Manome, kad visas kompleksas Ministerijos siūlomų priemonių ir įsipareigojimų bei pakankamas laikotarpis pasirengti slenkstinių reikalavimų suvienodinimui, leis užtikrinti, kad į aukštojo mokslo studijas ateitų pakankamai pasirengę ir motyvuoti stojantieji.

Mokslo ir studijų įstatymo 76 straipsnyje siūloma studijų finansavimą papildyti skatinimu už studijų veiklos pasiekimus. Valstybės biudžeto lėšos šiam tikslui būtų skiriamos, atsižvelgiant į valstybės finansines galimybes, ir sudarytų ne daugiau kaip 20 procentų, apskaičiuotų nuo praėjusių metų valstybės biudžete patvirtintų asignavimų studijų kainai valstybės finansuojamose studijų vietose apmokėti sumos. Lėšos būtų paskirstomos valstybinėms mokslo ir studijų institucijoms švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka, atsižvelgiant į valstybinių mokslo ir studijų institucijų studijų veiklos rezultatus, įvertintus švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka pagal švietimo, mokslo ir sporto ministro ne vėliau kaip iki studijų veiklos vertinimo laikotarpio pradžios patvirtintus studijų veiklos vertinimo rodiklius. Studijų veiklos vertinimas apimtų vieną arba kelias iš šių studijų veiklos sričių: studijų rezultatyvumą, studijų tarptautiškumą, studentų įtraukimą į mokslo ir studijų veiklas, absolventų karjerą, studijų įtrauktį ir paramos studijų veiklai pritraukimą. Pritarus šiai nuostatai, atsirastų veiksmingos paskatos mokslo ir studijų institucijoms siekti aukštesnės studijų kokybės.

Mokslo ir studijų įstatymo 77 straipsnyje siūloma atsisakyti mažiausio stojamojo konkursinio balo, kurį nustato švietimo, mokslo ir sporto ministras, nes toks slenkstinis reikalavimas būtų perteklinis. Taip pat sudaroma galimybė švietimo, mokslo ir sporto ministrui nustatyti preliminarų valstybės finansuojamų vietų skaičių pirmosios pakopos pedagogų rengimo studijų programoms ir pagal specializacijas.

Mokslo ir studijų įstatymo 83 straipsnio 4 dalyje siūloma pora savaičių pavėlinti norminių atitinkamais metais priimamų studentų studijų kainų patvirtinimo terminą ir vietoje „sausio 15 dienos“ įrašyti „sausio 31 dieną“. Pritarus šiai nuostatai, būtų nustatytas realus ir pagrįstas norminių kainų patvirtinimo terminas. Pažymėtina, kad terminas vėlinamas nereikšmingai ir toks pakeitimas neturėtų neigiamos įtakos tolesniam priėmimo į aukštąsias mokyklas proceso organizavimui.

Švietimo įstatymo 11 straipsnyje siūloma nurodyti vidurinio ugdymo programos baigimo įvertinimo pasiekimų lygius.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimtų Įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus Įstatymo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Tam, kad nebūtų pažeisti teisėti stojančiųjų lūkesčiai, nustatomas trejų metų laikotarpis, skirtas pasirengti pokyčiams, susijusiems su reikalavimų stojantiejiems nustatymu.

Atlikus preliminarinius modeliavimus pritaikius vienodus siūlomus reikalavimus stojantiejiems į valstybės finansuojamas ir valstybės nefinansuojamas studijų vietas 2020 metų stojančiųjų, dalyvavusių bendrajame priėmime, pasirinkimams, matyti, kad universitetuose bendrų potencialiai priimtų studentų skaičiaus šie reikalavimai ženkliai nepaveiktų. Kalbant apie potencialiai priimtųjų į kolegijas studentų skaičius, modeliavimo rezultatai rodo galimą skaičiaus sumažėjimą valstybės nefinansuojamoms studijų vietoms (apie 15 procentų). Tačiau svarbu pastebėti, kad šis modeliavimas yra labai sąlygiškas, nes imami stojančiųjų pasirinkimai ir bendrojo ugdymo programos baigimo vertinimo rezultatai, kuomet stojimo reikalavimai į valstybės nefinansuojamas vietas buvo ženkliai žemesni (vienas išlaikytas valstybinis brandos egzaminas). Tad tikėtina, kad mokiniams iš anksto žinant ir ruošiantis laikyti tris valstybinius brandos egzaminus, jų mokyklos baigimo rezultatai ženkliai keistųsi.

6. Kokią įtaką Įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymų projektai neigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip Įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo projekto įgyvendinimas įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės.

8. Ar įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

Įstatymo projektai prisidės prie 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“ 3 strateginio tikslo – didinti švietimo įtrauktį ir veiksmingumą, siekiant atitiktis asmens ir visuomenės poreikiams – įgyvendinimo.

Įstatymų projektai įgyvendina Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatas.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus būtina pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus teikiamus Įstatymų projektus, kitų įstatymų priimti, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

10. Ar Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, Įstatymų projektuose naujos sąvokos neapibrėžiamos ir nevartojamos.

11. Įstatymų projektuose atitiktis Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis bei Europos Sąjungos dokumentams

Įstatymų projektų nuostatos neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisei.

12. Jeigu Įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų priimti

Priėmus Įstatymų projektus švietimo, mokslo ir sporto ministras turės patvirtinti studijų veiklos vertinimo tvarkos aprašą ir studijų veiklos vertinimo rodiklius, skirtus mokslo ir studijų institucijoms skatinti už studijų veiklos pasiekimus.

13. Kiek valstybės ir savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti

Mokslo ir studijų įstatymo 76 straipsnyje siūloma, atsižvelgiant į valstybės finansines galimybes, skatinimui už studijų veiklos pasiekimus skirti valstybės biudžeto lėšų, kurios sudarytų ne daugiau kaip 20 procentų, apskaičiuotų nuo praėjusių metų valstybės biudžete patvirtintų asignavimų studijų kainai valstybės finansuojamose studijų vietose apmokėti sumos. Šiuo metu valstybės biudžeto asignavimai studijų kainai valstybės finansuojamose studijų vietose apmokėti sudaro 164 mln. eurų, todėl skatinimo suma gali siekti iki 32,8 mln. eurų. Pažymėtina, kad tai maksimali galima valstybinėms mokslo ir studijų institucijoms skiriamų lėšų suma. Planuojama, kad lėšos pagal siūlomą nuostatą galėtų būti numatomos 2024 m. valstybės biudžete.

14. Rengiant Įstatymų projektus gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant Įstatymų projektus, specialistų išvadų ir vertinimų negauta.

15. Įstatymų projektų reikšminiai žodžiai, kurių reikia Įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinės paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Reikšminiai žodžiai yra „mokslo ir studijų institucijos“, „sutartys“, „studijų veiklos pasiekimai“, „skatinimas“, „norminė studijų kaina“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.
